

2023. márciusi mérnök évfordulók, emlénapok + **programok**

1. – 210 éve született Reitter Ferenc mérnök

Temesváron, 1813. március 1-én született Reitter Ferenc (1813-1874) mérnök, akadémikus. 1853-ban építette ki a dunai rakpartot a Lánchídnál, 1856-ban a Rudolf rakpartot a Lánchídtól északra, s 1856-66-ban tervezte és irányította a Gellért-heggyel szembeni pesti rakpart kiépítését. A Magyar Mérnök- és Építész Egylet a megalakulásakor alelnökké választották. Ő dolgozta ki a főváros fejlesztésére 1871-ben kiírt pályázat követelményeit, s a pályaművek figyelembevételével készítette a főváros szabályozási tervét.

1. – 90 éve született Szalai György mérnök

Pápán, 1933. március 1-én született Szalai György (1933-2005) Kvassay Jenő-díjas (1998.) agrármérnök, vízepítő mérnök, tanszékvezető egyetemi tanár. 1974-1995 között a CIGR (Commission Internat du Génie Rural) Magyar Nemzeti Bizottság titkáráként szervezte a magyar mezőgazdasági-műszaki kapcsolatokat. 1977-1990 között a Magyar Hidrológiai Társaság főtitkára, 1988-tól a Hydrologia Hungarica Alapítvány Kuratórium elnöke volt. Több mint 120 publikációja jelent meg vízügyi és kapcsolódó tudományterületen.

2. – **Épületenergetikai Konferencia**

Az épületenergetikai szabályozás szigorítása még nem ért véget, de hogy mi várható a jövőben, ezt járja körül a BME Épületszerkezeti Tanszék, az Austrotherm és a Metszet építészeti folyóiratot is megjelentető Artifex Kiadó közös, március 2-ai budapesti (BME K-épület Díszterem) „Fit for 55” logójú konferenciája. Bővebb infó: <https://artifexkiado.hu/termek-cikk/fit-for-55-energiatudatosan-a-karosanyag-kibocsatas-ellen>

3. – 90 éve született Ivanyos Lajos mérnök

Budapesten, 1933. március 3-án született Ivanyos Lajos (1933-2022) matematika-fizika és ábrázoló geometria szakos középiskolai tanár, villamosmérnök. Pályáját tanárként kezdte, 1964-től a Felsőfokú Híradás- és Műszeripari Technikumban, másodállásban az ELTE Algebra–Számelmélet Tanszékén, majd a BME Műszer- és Méréstechnika Tanszékén tanított. A Kohó-és Gépipari Minisztérium felkérésére alakult munkabizottság vezetőjeként megkezdte a „számítástechnikai üzemmérnök” képzés beindításának előkészítését – részt véve az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság előkészítő munkáiban is. 1969-ben főiskolai tanár lett a Kandó Kálmán Villamosipari Műszaki Főiskolán, ahol a Számítástechnikai Csoport vezetőjeként vezette a számítástechnikai képzés beindításának munkálatait. 1972-től a Számítástechnikai Tanszék vezetője volt. 1976-1979 között a KFKI Mérés- és Számítástechnikai Kutatóintézet Alkalmazási Program-rendszerek Osztályának, majd a MMG AM Számítástechnika Alkalmazási Főosztályának vezetője volt. 1985-től 1991 évi nyugdíjazásáig az MMG-AM számítástechnikai főmérnöke volt. Kiemelt kutatás-fejlesztési munkái: az oktatás számítógépes támogatása, a számítástechnikai eszközök orvosi, közüzemi és ipari alkalmazásai; az MMG AM munkatársai az ő irányításával végezték a Paksi Atomerőmű 3. és 4. blokk mikroszámítógépes adatgyűjtő, elő-feldolgozó és megjelenítő rendszer kifejlesztését és üzembe helyezését.

3. – 140 éve született Westsik Vilmos mérnök

Modoron, 1883. március 3-án született Westsik Vilmos (1883-1976) agrármérnök, egyetemi tanár, akadémikus. 1929-ben Nyíregyházán a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara megbízásából létrehozta a Homokjavító Kísérleti Gazdaságot. A gyenge termőképességű homoktalajok termékenységének növelését, a szervestrágyázás, a műtrágyázás, a zöldtrágyázás, a vetésváltás, a talajművelés és a talajvédelem összetett tényezőit vizsgálta. Szakmai munkássága és kidolgozott módszerei nagyban elősegítették a nyírségi homoktalaj termőképességének növelését.

3. – 90 éve született Vándorffy József mérnök

Budapesten, 1933. március 3-án született Vándorffy József (1933-1997) gépészmérnök, közgazdász és sakkozó, a Nemzetközi Levelezési Sakkszövetség (ICCF) alelnöke. 1956-ban a Budapesti Műszaki Egyetemen gépészmérnöki oklevelet, 1962-ben a Közgazdaságtudományi Egyetemen közgazdász oklevelet szerzett. Munkahelyei: 1956-59 között Ganz Daru- és Kazángyár, 1959-60 között Vibrátor- és Építőgépgyár, 1960-65 között Betonútépítő Vállalt, majd 1965-85 között a KGM csoportvezetője volt. Nyugdíjasként építőgéptervezéssel foglalkozott. Sportvezetőként a Magyar Sakkszövetség Levelezési Bizottságának titkára, majd 1960-89 között elnöke, 1965-91 között az ICCF Szabály Bizottságának elnöke, 1976-91 között az ICCF alelnöke volt. Neves sakk-szakíró is ismerték pályatársai és követői.

3. – 140 éve született Nádai Árpád mérnök

Budapesten, 1883. március 3-án született Nádai Árpád (1883-1963) gépészmérnök, egyetemi tanár. 1929-ben Pittsburghba költözött, s a Westinghouse Electric Company gépészmérnök szakértője és tanácsadója lett. Munkássága a rugalmasságtan körében maradandó értékű; úttörő jelentőségűek a lemezelméletre vonatkozó kutatásai. Munkássága utolsó időszakában főként a fémek folyása és törési jelenségei foglalkoztatták.

6. - 130 éve született Borbíró Virgil építész

Nagyenyeden, 1893. március 6-án született Borbíró (születési neve: Bierbauer) Virgil (1893-1956) Ybl Miklós díjas építész, építészettörténész, építészetelméleti író, akadémikus, a lakóházépítésben és a városrendezésben a modern, egyszerűséget, tárgyilagosságot hangsúlyozó építészeti irányzat képviselője. Közreműködött a főváros építésügyi szabályzatának kidolgozásában és több vidéki város (Tata, Komárom, Vác) rendezési tervét készítette el. Tervezői munkásságából kiemelkedik a budaörsi reptér kör alakú forgalmi épülete és a tihanyi Sportszálló. 1928-42 között írta és szerkesztette a *Tér és Forma* című folyóiratot. A háború után a demokratizálódás idején jelentős közéleti tevékenységet folytatott. 1945-48 között a Fővárosi Közmunkák Tanácsa, a Magyar Művészeti Tanács, és 1947-ben Kassák Lajos *Alkotás* című folyóiratának szerkesztőbizottsági tagja volt. 1947-49 között parasztpárti építésügyi államtitkárként szervezte az újjáépítés feladatait.

7. – 175 éve született Zsigmondy Béla mérnök

Pesten, 1848. március 7-én született Zsigmondy Béla (1848-1916) gépészmérnök, kútúr és hídépítő. A zürichi Műegyetemen 1870-ben szerzett diplomát, majd hazatérve társult nagybátyjával Zsigmondy Vilmos (1821-1888) bányamérnökkel, így artézi kutak fúrásával tették elismertté nevüket. Az ő érdeme, hogy az

500 m-nél nagyobb mélységben végzett fúrásoknál fellépő nehézségeket új technikával, az általa első ízben alkalmazott sodronykötéssel és a már használatban volt eszközök átalakításával leküzdötte. A cégalapító Zsigmondy Vilmos halála (1888. 12. 21.) után egyedül folytatta a munkát. Hódmezővásárhely, Békéscsaba, Nagyszalonta, Szentés, Mezőtúr, Szarvas, Szeged vízellátását szolgáltató artézi kutakat ő fúrta. Dolgozott Szeged árvíz utáni újjáépítésekor végzett talaj-vizsgálatokon, 1890-ben Mátranovákön szénkutató fúrást végzett, és ő végezte az Országház talaj-vizsgálatait is. 1894-től kezdődően bővítette vállalkozási körét: ő építette nagy folyami hidak alépítményeit, s pilléreit: a Margit híd Margit-szigetre vezető szárnya, az Erzsébet híd, a Ferenc József (ma: Szabadság) híd, a csongrádi Tisza-híd, a gombosi Duna-híd, és a komáromi Kis-Duna híd kapcsán.

7. – 110 éve született Bognár Rezső kémikus-mérnök

Hódmezővásárhelyen, 1913. március 7-én született Bognár Rezső (1913-1990) kétszeres Kossuth-díjas kémikus, vegyészmérnök, akadémikus, egyetemi tanár, aki iskolát teremtett. Tudósi életútja a szénhidrátok és glikozidok kémiája terén kifejtett munkásságával kezdődött. 1950-ben került Debrecenbe, ahol az egyetem Szerves Kémiai Intézetének vezetője lett. Alkaloid-kémiai kutatásait a Tiszavasvári Alkaloida Gyárral szoros együttműködésben végezte; ennek keretében megoldotta a mák-alkaloidok izolálásának racionalizálását, az egyes alkaloidok értékesebb farmakonokká való átalakítását.

8. – 200 éve született gróf Andrássy Gyula nagybirtokos

Gömör-Kishont vármegyei Töketerében, 1823. március 8-án született gróf Andrássy Gyula (1823-1890) nagybirtokos, politikus, akit 1845-ben a Felsőszabolcsi Tiszaszabályozó Társulat elnökévé választottak. Ezt követően az ő kezdeményezésére alakult meg 1846-ban az Első Tiszagőzhajózási Társaság. Egyik alapító tagja volt a Tiszavölgyi Társulatnak is. Az 1848-49-es szabadságharc után emigrált, és csak 1858-ban tért vissza a hazájába. A kiegyezés után megalakult kormány első miniszterelnöke, később külügyminiszter volt. Lónyay Menyhért (1822-1884) politikus halála után őt választották meg a Tiszavölgyi Társulat elnökévé, amely posztját 1890-ig megtartotta.

8. – 125 éve született Pécsi Eszter építészmérnök

Pollák Eszter néven 1898. március 8-án, Kecskeméten született Pécsi Eszter (1898-1975), aki 1920. március 8-án első magyar mérnökneként építész oklevelet szerzett. 1915-1919 között a Technische Hochschule hallgatója volt Berlin-Charlottenburgban. Amikor 1919-ben a Budapesti Műszaki Egyetem megnyílt a nők előtt, ő hazatért és itthon fejezte be tanulmányait. Így Sternberg-Várnay Marianne építész, Máhrer Vilma gépészmérnök és Simonyi-Hajós Irma mellett ő volt az egyike az első négy nőnek, akik a Budapesti Műszaki Egyetemen tanultak. 1920 és 1930 között a budapesti Guth és Gergely mérnökirodában dolgozott, ahol rövidesen vezető tervező lett. Részt vett a Congrès International d'Architecture Moderne (Modern Építészet Nemzetközi Kongresszusa) munkájában, és statikusként a korszak számos kitűnő építészével működött együtt. 1930 és 1948 között saját irodát tartott fenn. Eredeti szerkezeti megoldásokat tartalmazó tervei közé tartozik többek között a margitszigeti fedett uszoda, a Fiumei úti baleseti kórház, a Kútölgyi úti kórház, és több modern villa szerkezeti terve. 1949-től először a KGMTI munkatársa, majd statikus főmérnöke volt. Míg nem 1957-ben elsősorban politikai okok miatt felmondtak neki. Ekkor Magyarországot

elhagyva 1958-ig Bécsben élt. Itt a Krapfenbauer építészirodában dolgozva ő készítette a statikai terveket az első belvárosi többemeletes parkolóházhoz az Opera mellett. Még ugyanabban az évben New Yorkba költözött, ahol előbb a Farkas & Barron mérnökirodában volt statikus, majd Breuer Marcellel is dolgozott a New York-i Egyetem több épületén. Később a SOM (Skidmore, Owings and Merrill) iroda munkatársa lett, és többek között ő készítette a Hotel Americana, valamint a Columbia Egyetem két toronyházának statikai terveit. 1965-ben elnyerte "Az év legjobb statikusa" címet azért a különleges alapozási módszerért, melyet a Hudson folyó partján épülő toronyházak építéséhez fejlesztett ki.

8. – Scharle Péter emlékülés

A Magyar Út- és Vasútügyi Társaság (MAÚT), a Magyar Mérnöki Kamara (MMK) és a győri Széchenyi István Egyetem (SZIE) március 8-án, 12-17 óra között Scharle Péter emlékülést rendez az MMK földszinti tanácstermében (Budapest XI. kerület, Szerémi út 4.). Bővebb infó: www.maut.hu és www.mmk.hu

8-9. – KLENEN'23 szakmai konferencia

Az Association of Energy Engineers (AEE) Magyar Tagozat, az Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület (ETE) Energiahatékonysági Szakosztálya és az Energetikai Szakkollégium (ESZK) Visegrádon rendezi a XVIII. Klímaváltozás – Energiatudatosság – Energiahatékonyság című, a KLENEN'23 logójú „Osszuk meg tapasztalatainkat, dolgozzunk együtt a természet egyensúlyának megőrzéséért” mottójú konferenciát és szakkiállítást. Bővebb infó: www.klenen.eu

10-11. – Nemzetközi Építészkongresszus

Az idén 120 éves Magyar Építészek Szövetsége (MÉSZ) március 10-11. között Budapesten tartandó 20. Nemzetközi Építészkongresszus központi témája a jubileum. Vendégük lesz az RIBA idei Stirling díjasa, a most 60 éves Niall McLaughlin, aki éppen 25 éve kapta meg „Az év fiatal brit építésze” díjat. Előad Bernard Tschumi, akinek világhírű alkotása, a Parc de La Vilette éppen 40 éves. A Tezuka Architects ugyan csak egy év múlva lesz 30 éves, de éppen 15 éve kapta meg a Fuji Óvoda japán legjelentősebb építészeti díjait. Pontosan 50 éve kezdte el posztgraduális kutatásait Tokióban Botond Bognár, az Illinois Egyetem professzora. Kengo Kuma éppen 50 éve kezdett építészettel foglalkozni, 20 éve készült el az általa tervezett tokiói Louis Vutton-székház. A magyar építészet utolsó 120 évét Moravánszky Ákos, az ETH Zürich professzora tekinti át. A két konferencianapon két épületbejárásra is mód nyílik, Peschka Alfréd a helyszínt, a rendezvénynek helyt adó sportcsarnokot mutatja be, Félix Zsolt és Fialovszky Tamás a szomszédos Szent Margit Gimnázium tornacsarnokát.

Bővebb infó: <https://artifexkiado.hu/termek-cikk/mesz-nemzetkozi-epiteszkongresszus-2023>

11. – 140 éve született Peremartoni Nagy Sándor mérnök

Temesváron, 1883. március 11-én született Peremartoni Nagy Sándor (1883-1978) erdő- és faipari mérnök. Tanulmányait a Selmecebányai Bányászati és Erdészeti Akadémián, és Berlinben a Kereskedelmi Akadémia Tischler Schule-n végezte. Kezdetben egy német cég oroszországi fűrészüzemeit vezette, majd három évig Romániában fakitermelést irányított. Hazatérése után Budapesten megalapítja a "Nagy és Kéky" Asztalosipari Szerszám-gyárat. 1917-1919 időszakban állami Faértékesítő Hivatal szakértője. 1921-1927 időszakban a Veszprémi Faipari Rt. (ma Balaton Bútorgyár) vezérigazgatója. Később az Erdőbirtokosok Országos

szövetségénél szaktanácsadó. 1939-1944 között a Magyar Fa Rt. Ügyvezető igazgatója volt.

12. – 240 éve született Kőszeghi-Mártony Károly mérnök

Sopronban, 1783. március 12-én született Kőszeghi-Mártony Károly (1783-1848) építőmérnök, hadmérnök és feltaláló. A bécsi hadmérnöki akadémiát elvégezve, mint fiatal tiszt részt vett a Földvár és Ercsi melletti sáncművek építésében. 1831-ben ezredessé nevezték ki, és megbízták a franzenfesti vár építésével. Mint mélyépítésszel foglalkozó mérnök a földnyomás-kutatásaival tűnt ki. 1829-ben feltalálta a gázálc ősét, lényegében egy fejre húzható bőrsákokat, melybe sűrített levegőt vezettek. Leírása a Nemzeti vagy hazai vándor című pesti naptár 1832. évi kötetében jelent meg. A mozgó tábori főző-készülék (népszerű nevén: gulyáságyú) is Kőszeghi-Mártony Károly találmánya. 1848-ban a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) levelező tagjává választotta, de ő nagymértékű elfoglaltságára hivatkozva a megiszteltetést nem fogadta el.

13. – Energiapolitikai eszmecsere

Az Energiapolitika 2000 Társulat a hazai energiapolitika kérdéseinek megvitatására havi rendszerességgel Budapesten tartja az Energiapolitikai Hétfő Esték címet viselő előadás-sorozatát. A március 13-ai, 17-19 óra közötti immáron 226. szakmai előadás témaköre: ábrándok bővületében, melyek a fenntartható fejlődés korlátai. Felkért előadó: Gelencsér András. Bővebb infó: www.enpol2000.hu

13. – 230 éve döntöttek Buda város első mérnöke státuszáról

A budai tanács 1792-ben a Kamarához intézett felterjesztésében kérte, hogy adassék meg számára a városi pénztár terhére rendes évi fizetéssel alkalmazott saját mérnök (peculiaris geometra) felfogadásának lehetősége. Indokolásul felhozta, hogy a felmérési kérdések tisztázását, egyszer s mindenkorra és közmegelegedésre való elintézését az időleges, alkalmoszerű megbízások helyett csupán rendszeres mérnöki állás megszervezése útján lehet remélni. Anyagi szempontból évi 150 Ft illetményt irányzott elő a tanács a mérnök számára. A kamara 1793. március 13-án kelt rendelkezésével járult hozzá a tanács kérésének teljesítéséhez, és elrendelte Buda város állandó mérnöki állásának megszervezését. Az új állásra az Institutumot 1789-ben elvégzett Hainits (Hanisch) Frigyes mérnököt nevezték ki 1794-ben.

15. – 110 éve született Dezső Ervin mérnök

Pozsonyban, 1913. március 15-én született Dezső Ervin (1913-1995) mérnök, szakíró. Magyarországi középiskolai és műegyetemi tanulmányai után geodéta mérnök, majd a budapesti műegyetem fizikai intézetében tanársegéd volt. A II. világháború után Kolozsváron telepedett le, előbb a cipőgyár tervező mérnöke, majd 1948-tól egyetemi tanár lett a Bolyai, ill. Babes-Bolyai Egyetemen. Tudományos tájékoztató és műszaki cikkek szerzője volt. 1954-től 1964-ig a Matematikai és Fizikai Lapok egyik szerkesztője volt.

18. – 275 éve született Kiss József mérnök

Budán, 1748 március 18-án született Kiss József (1748-1813) mérnök, a XVIII. sz. második felének jeles vízépítő mérnöke. Felsőfokú tanulmányait a bécsi hadmérnöki Akadémián végezte. Előbb mint hidász szolgált, majd kilépve a hadseregből kamarai mérnökként a pozsonyi Duna-szakaszon működött. Számos értékes felmérési lapja és szabályozási terve maradt fenn a Duna Dévény és Komárom közti, valamint mohácsi szakaszáról és a bácskai mocsarak lecsapolásáról. Eredményes vízrendezési munkáinak elismerésül 1788-ban kamarai igazgató mérnöknek nevezték ki Zomborba. Felismerve a Duna és a Tisza

közti jelentős szintkülönbséget, fivérével Kiss Gáborral (1751–1800) együtt tervet készített egy Monostorszeg és Újverbász között építendő hajózó és lecsapoló csatornára. Az építési engedélyt elnyerve részvénytársaságot szerveztek „Ferenc-csatornai királyi szabadalmazott hajózási társaság” néven. A munkálatok 1793-ban kezdődtek meg vezetésével, és a csatorna már Sztapárig hajózható volt (1797), amikor a társulat vezetősége kibuktatta a társulattól Kiss Józsefet és a távol levő fivérét, Kiss Gábort. A munkálatok befejezését az akkori építési főigazgatóra, Heppé Szaniszlóra bízta. A Ferenc-csatornán át 227 kilométerrel rövidebb vízi úton jutott el az erdélyi só és a bánági gabona az északnyugati piacokra, s ez nagyban hozzájárult a Bánság és Bácska gazdasági fellendüléséhez.

19. – 120 éve született Dávid Károly mérnök

Budapesten, 1903. március 19-én született Dávid Károly (1903-1973) Kossuth-díjas építészmérnök, a budapesti Népstadion tervezője. Legjelentősebb tervei még: a Pénzügyi Központ, a Tabáni Gyógyszálló, a Nemzeti Sportcsarnok, az isztambuli kikötő felvételi épülete, a Magán-alkalmazottak Biztosító Intézetének Péterfy Sándor utcai rendelője volt.

20. – 100 éve született Szolnoky Elemér mérnök

Kolozsváron, 1923. március 20-án született Szolnoky Elemér (1923-1979) vízmérnök. Mérnöki oklevelét a budapesti Műegyetemen szerezte, majd ezt követően közel harminc éven át a Mélyépítési Tervező Vállalat (MÉLYÉPTERV) vezető munkatársa volt. Itt ismerkedett meg a szennyvíztisztítás technológiai problémáival. 1954-től szakosztályvezetőként jelentős szerepe volt a Berentei Hőerőmű mesterséges szellőztetésű csepegőtestes szennyvíztisztító telepének s az ország első eleveniszapos szennyvíztisztító telepeinek (Sajószentpéter, Budakeszi, Dél-Pest, Hatvan, Pápa, Hajdúszoboszló) megalkotásában. Kidolgozta az ország víziközművi kapacitásának beruházásmentes növelési módszereit. Sokoldalú tudományos munkásságát szakkönyve, mérnöktovábbképzési jegyzete, számtalan szakvéleménye és egyéb publikációi, valamint műegyetemi előadói tevékenysége fémjelzik.

20. – 125 éves az Ecsedi-láp lecsapolása, a Szamos bal partjának vízrendezése

Gróf Károlyi Tibor, társulati elnök 1898. március 20-án átvágta a Kraszna régi és új medre közötti keskeny földbordát, és ezzel az ünnepélyes aktussal befejeződött az a négy éven át tartó vízimunka, amelynek során az Ecsedi-láp - Szamosbalparti Ár-mentesítő és Belvízszabályozó Társulat lecsapolta az Ecsedi-lápot és végrehajtotta a Szamos bal partjának vízrendezését. Ennek megfelelően a Kraszna folyó új medret kapott, amelynek jobb partján kiépítették a véd-töltéseket is.

20-22. – Magyar Biztonsági Fórum

Egyéneknél változik, hogy kinek mit jelent a biztonság, a kártól, balesettől mentesség. A műszakiak számára az építmény, gép, szerkezet biztos szilárdsága, működésének zavartalansága, illetve az a jellege, hogy a környezetének, a közelében vagy benne tartózkodóknak az épségét nem fenyegeti. A biztonság mindig viszonylagos, azaz csak meghatározott környezeti feltételek között, a megengedettnél nem nagyobb igénybevételek esetén áll fenn. A Magyar Biztonsági Fórum Egyesület idén Esztergomban rendezi a XIII. MBF (Magyar Biztonsági Fórum) logójú konferenciáját. Bővebb infó: <https://konferencia.mbf.hu/>

21-23. - Roncsolásmentes anyagvizsgáló konferencia és kiállítás

Épített környezetünk elemeinek, szerkezeteinek életciklusa magában hordozza a tervezés, a gyártás, az üzemeltetés, az üzemidő hosszabbítás és a megszüntetés folyamatait. Ezek a folyamatok nincsenek meg roncsolásmentes vizsgálatok nélkül, illetve sok esetben a roncsolásmentes vizsgálatok az eredményeikkel főszerepet játszanak bennük. A szűkebb és tágabb környezetünkben, az energiahordozók megítélésének az ártértékelődése súlyos aktualitást ad a szerkezetek teljes élet ciklusának szempontjából foglalkozni a roncsolásmentes vizsgálatokkal. A Magyar Roncsolásmentes Vizsgálati Szövetség (MAROVISZ) szakmai szervezésében az immáron XIII. Roncsolásmentes Anyagvizsgáló Konferenciát és Kiállítást 2023. március 21-23. között Egerben rendezik. Bővebb infó: <https://2023.marovisz-rakk.hu>

23. – Tervezői nap

Épületfizikai megközelítésben foglalkozik a korszerű épületszerkezeti megoldásokkal – s azon belül hangsúlyosan a hőszigetelések optimumának kérdésével – a március 23-i budapesti tervezői nap. A BME Épületszerkezettani Tanszéke részéről Pataky Rita mestertanár fogja össze a konferencia programját. A témakörhöz kapcsolódó alkalmazástechnikai, anyagismertető előadások sorában szó lesz többek között farost alapú és más innovatív szigetelésekről, különböző szerelt homlokzati szerkezetek jellemzőiről, valamint energiahatékony nyílászáró- és árnyékolási megoldásokról, és a gravitációs szellőztetési lehetőségekről. Bővebb infó: <https://artifexkiado.hu/termek-cikk/epuletfizika-2023-hoszigetelések-optimuma>

27. – 125 éve született Zorkóczy Béla mérnök

Mosonban, 1898. március 27-én született Zorkóczy Béla (1898-1975) Kossuth-díjas gépészmérnök. 18-19 évesen került az I. világháború frontjára, ahol hadifogságba esett. Később beiratkozott a budapesti József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemre, ahol 1924-ben szerezte meg gépészmérnöki diplomáját. Végzés után az egyetem Mechanikai Technológiai Tanszékén maradt tanársegédként, majd 1932-től 1934-ig adjunktusként. Első publikációja – *A hegesztés technológiája és korszerű alkalmazása* – 1930-ban jelent meg a *Magyar Anyagvizsgálók Közleményei* c. lapban. 1934-ben a Hubert és Sigmund Acél- és Fémárugyár gyárfőnöke lett, 1937-ben műszaki igazgató, 1941-1944 között vezérigazgatója volt. Ipari tevékenysége mellett továbbra is előadott az egyetemen. 1945-ben a Csonka Gépgyárban dolgozott, ahol elindította a könnyűfém-dugattyúk gyártását. 1945-től a Magyar Gyufaipari Rt.-nél műszaki igazgató volt. 1950-1968. között a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem mechanikai technológia tanszék vezetője, egyidejűleg a Vasipari Kutatóintézetben kutatója volt. Maradandót alkotott a bevonat-ötvözésű szerszámacél-felrakó elektródok kifejlesztésében és gyártásuk előkészítésében, továbbá alkalmazásuk technológiájában. Zorkóczy professzor kiemelkedő oktató tevékenységet folytatott, ugyanakkor tudományos tevékenysége is fontos volt: a mechanikai technológia számos területén folytatott eredményes kutató munkát. Tudományos munkássága középpontjában azonban végig a hegesztés és a hőkezelés volt.

28-30. – InnoElectro konferencia és kiállítás

Hazánk elektronikai ipara jelentős, világszerte elismert hagyományokkal rendelkezik. Mint fejlődést mutató ágazat, a gazdaságunk egyik húzó ereje. Március 28-30 között Budapesten, a MOM Rendezvényközpontban a Magyar Elektronikai Társaság (MELT) által szervezett InnoElectro logójú rendezvény mindazon cégeknek

kínál üzleti, szakmai fórumot, amelyek elektronikai műszaki megoldásokon alapuló termékek előállításában, gyártásában érdekeltek: tervezőként, kutatóként, fejlesztőként, gyártóként, kereskedőként, oktatóként, vagy bármilyen más intézményként, szervezetként. A MELT szakmai szervezésében 2023-ban immár negyedik alkalommal megrendezendő kiállítás és konferencia az elektronikai ipar legnagyobb seregszemléjévé vált és kínál ismét lehetőséget kapcsolatépítésre, tudásmegosztásra, valamint az új megoldások keresésére kiállítóknak és látogatóknak egyaránt. Bővebb infó: <https://innoelectro.com>

28. – Távközlés és Mesterséges Intelligencia workshop

A Neumann 120 emlékévké programorozatának részeként március 28-án 16:00 órától a BME Informatikai Épület IB025-ös előadótermében rendezi a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság a „Távközlés és Mesterséges Intelligencia” c. workshopot. E rendezvény tartalma a széles áttekintéstől a mély, szakmai specialitásokig terjed – az iparban és akadémiai szektorban egyaránt bizonyított előadókkal.

Bővebb infó: <https://njszt.hu/hu/event/2023-03-28/tavkozles-es-mesterseges-intelligencia>

29-02. – CONSTRUMA nemzetközi építőipari szakkiállítás

A 41. CONSTRUMA Nemzetközi építőipari kiállítás a II. OTTHON Design Otthonteremtési kiállítás és a HUNGAROTHERM épületgépészeti kiállítás március 29. és április 2. között gazdag szakmai programmal várja a látogatókat a HUNGEXPO Budapest Kongresszusi és Kiállítási Központban. A kiállítási kínálat mellett gazdag szakmai program, konferenciák, workshopok, bemutatók, és tanácsadások is hozzájárulnak a látogatók szakmai fejlődéséhez. A Budapesti és Pest Megyei Mérnöki Kamara március 29-ei épületgépészeti és elektrotechnikai képzése, a március 30-ai építési képzése és a március 31-ei tűzvédelmi képzése zártkörű rendezvény, kizárólag előzetes regisztrációval (www.bpmkkepzések.hu oldalon) látogatható!

29. – 100 éves a mérnöki rendtartás törvénye

Köztisztviselési jogokkal felruházott mérnöki kamara gondolatát először 1878 májusában Haász József újvidéki királyi mérnök vetette fel az első hazai mérnökegyesület, az 1867-ben hatszáz mérnökkel alakult Magyar Mérnök- és Építész Egylet közgyűlésén. A Monarchia magyarországi területén tevékenykedő műszaki szakemberek érdekvédelmi, tudományos és kulturális szervezeteként létrehozott Egylet első elnöke Hollán Ernő hadmérnök, főrendházi tag, alelnöke Ybl Miklós építész, titkára Szily Kálmán műegyetemi tanár volt. A szervezet szakosztályokat működtetett, közlönyt adott ki, székhelye pedig Budapesten, a Reáltanoda u. 13-15. szám alatti házban volt. A „mérnöki gyakorlatjog” rendezéséről – Kruspér István vezetésével – először 1881-ben készült szabálytervezet. Két évvel később született meg az 1883. évi I. törvény az „állami tisztségviselők minősítéséről”, ami fontos mérföldköve lett a mérnöki kamara megalapításához vezető útnak. 1890-ben az építőmesterek tervezési jogkört maguknak (is) követelő jogértelmezése miatt az Egylet válaszmánya Törvényjavaslat a műszaki magángyakorlatra vonatkozó rendtartás iránt címmel készített jogszabályi előterjesztést, ami hosszas és heves vitát robbantott ki: abban mindenki egyetértett, hogy a mérnöki és építész jogköröket védeni kell, ám a mikéntről megoszlottak a vélemények. A Millennium évében rendezett első országos technikus kongresszus résztvevőinek már a minősítés alapelveiben is sikerült megegyezniük, az Egylet pedig nekilátott a mérnöki rendtartásról szóló törvénytervezet elkészítésének. A tervezetet végül Széll Kálmán miniszterelnöksége idején, 1900-ban az ekkor már több mint kétezer tagot

számláló szervezet közgyűlése fogadta el és terjesztette a törvényhozás elé. A századelő turbulens politikai közéletében és kellő érdekérvényesítő erő híján azonban a kamara létrehozását célzó kezdeményezés hosszú időre megakadt. 1905-ben megalakult a Magánmérnökök Országos Szövetsége, és sorra szerveződtek – Szombathelytől Nagyváradig – a hazai nagyvárosainkban is a vidéki mérnökegyleti osztályok, jelezvén a felsőfokú végzettséggel rendelkező műszaki szakmagyakorlók egyesülési igényét. A mozgalom élére dr. Zielinski Szilárd építőmérnök és műegyetemi tanár állt, aki egyleti társaival országos kampányt indított a kamaráért. Törekvései azonban csak a Bethlen-kormány időszakában, 1922-23-ban jártak sikerrel: a törvényhozási kezdeményezést az Egylet győri osztálya a kereskedelmi miniszternek nyújtotta be, a nemzetgyűlés 1922-ben tárgyalta, majd 1923. február 28-án kisebb módosításokkal elfogadták. Negyvenöt esztendőnek kellett elteltie ahhoz, hogy 1923. március 29-én az Országos Törvénytárban megjelenjen a 74 paragrafusból álló 1923. évi XVII. törvénycikk a mérnöki rendtartásról. A törvénycikk 4. paragrafusa alapján a mérnöki kamara „*a mérnökök erkölcsi és anyagi érdekének a közérdekkel összhangban való oltalma és előmozdítása céljából (...) Budapesten szerveztetik.*” A kamara alapításának előkészítésére Walko Lajos kereskedelemügyi miniszter – Zielinski Szilárd vezetésével – egy harminctagú bizottságot kért fel. Az országos hatáskörű Budapesti Mérnöki Kamara egy évvel később, 1924. március 8-12. között, a Reáltanoda utcai székházban tartotta alakuló ülését, ahol a szavazásra jogosult 3361 tag közül 3086 voksolt. Elnökké Zielinski Szilárdot, alelnöknek dr. Hermann Miksát és Sármezey Endrét, titkárnak pedig Thoma Frigyeszt választották. A kamara választmányába 14 általános (építő) mérnök, 13 gépészmérnök, 4 építész, 2-2 vegyész, ill. erdőmérnök és 3 bányamérnök került.

30. – 175 éve született Puskás Ferenc mérnök

Pesten, 1848. március 30-án született Puskás Ferenc (1848-1884) hadmérnök, az első pesti telefonközpont megépítője és első igazgatója, Puskás Tivadar (1844-1893) mérnök, a telefonhírmondó feltalálójának öccse. Ő tette meg hazánkban a telefon elterjesztésének a kezdeti lépéseit. 1880-ban kapott engedélyt a hálózat létesítésére, és az első telefonközpont a Fürdő utcában 1881. május 1-jén kezdte meg működését. Európában ez volt a negyedik. A telefon bevezetése után az Egger B. és társa (a későbbi Egyesült Villamossági Gyár), valamint a Deckert és Homolka cég egyéni telefonkészülékeket és központi berendezéseket kezdett gyártani. További telefonközpontok létesültek Pozsonyban, Temesvárott, Aradon, Pécsen, Debrecenben, Nagyváradon, Miskolcon, Zágrábban, Fiumében, Sopronban, Győrött és Szegeden. A szervezési és irányítási munkák során túlhajtva magát, megbetegedett, és fiatalon elhunyt. A telefonengedélyt még a halála előtt, 1883-ban átírták bátyja, Puskás Tivadar mérnök nevére, akinek munkája nyomán a telefon hódítása újabb lendületet kapott, de nagyobb vállalatot már ő sem tudott létrehozni.

30. – Építőipari Konferencia

A hazai építőipar egyik legfontosabb üzleti találkozási pontjává nőtte ki magát a „Portfolio Építőipar” logójú konferencia, amit március 30.-án Budapesten, a Marriott Hotelben személyes részvétel mellett rendeznek a szakma kiemelt szereplőinek részvételével és támogatásával. Idén nincs lehetőség online csatlakozásra, e szakmai rendezvényről felvétel sem készül, így utólagos megtekintésre sincs lehetőségünk.

Bővebb infó: www.portfolio.hu/rendezvenyek/konferencia-ingatlan/epitoipar-2023/1482/atekintes

Felhasznált irodalom:

- **MMK Történeti (Bizottság) Munkacsoport: Magyar mérnökök évfordulói 2023-ban**
Internet: mmk.hu/kamarai/historia
- **Évfordulóink a műszaki és természettudományokban**
MTESZ Tudomány- és Technikatörténeti Bizottsága sorozatának egyes kötetei
- **História – Tudósnapár - Természettudósokhoz kapcsolódó évfordulók**
Internet: tudosnapar.kfki.hu/historia
- **Neumann János Számítógép-tudományi Társaság (NJSZT) Informatikatörténeti Fórum**
Internet: itf.njszt.hu
- **Dr. Hajtó Ödön: A mérnöki hivatásért**
2021. – Budapesti és Pest Megyei Mérnöki Kamara
- **Nagy Ferenc szerk.: Magyar tudóslexikon A-tól Zs-ig**
1997. – BETTER – MTESZ – OMIKK
- **Kenyeres Ágnes szerk.: Magyar Életrajzi Lexikon I-IV. 1967-1990. – Akadémiai Kiadó**
Internet: arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-magyar-eletrajzi-lexikon-7428D/
- **Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (SZTNH) és a jogelőd Magyar Szabadalmi Hivatal (MSZH) kiadványai**
- **Mérnök Újság (MÚ) és MÚ Online História** rovat (Magyar Mérnöki Kamara)
Internet: mernokvagyok.hu és mernokvagyok.hu/blog/category/historia
- **Mérnöki évfordulók, emléknapiak és programok - 2014. január 1-től havi bontásban**
Internet: mmk.hu/kamarai/historia
- **Fejér László szerk.: Vizeink Krónikája (Vízügyi múzeum 2001.)**
Internet: library.hungaricana.hu/hu/view/VizugyiKonyvek_067/?pg=0&layout=s
- **A Magyar Hidrológiai Társaság kitüntettjei 1917-2017 között (MHT, 2019.)**
Internet: hidrologia.hu/mht/letoltes/LEXIKON_WEB.pdf
- **Kozák Péter író, szerk.: © Névpont, 2022. Nemzeti életrajzi adatbázis, virtuális sírkert**
Internet: nevpont.hu/
- **Egyéb szakmai életrajzok és műszaki források**

Készítette: Sipos László József villamosmérnök, minőségügyi szakmérnök

Magyar Mérnöki Kamara (MMK) Történeti (Bizottság) Munkacsoport tagja